

Are koolis viiekümnendatel

Lõpetasime 7-klassilise kooli

7. juuni õhtul kogunesid Are 7-klassilise kooli ehitud saali peale lõpetajate nende vanemad, kuuendate klasside õpilased, õpetajad ja aukülalised. Esimeses reas istus 17 rõõmsat lõpetajat.

Palju tahet ja jõudu soovis lõpetajaile kooli direktor Roosalu. Erutatult võtsid noored vastu lõputunnistused. VI klassi õpilased kinnitasid lõpetajaile rinda ja kinkisid ilusaid kevadlilli. Eesrindlikele õpilastele anti kooli lõpetamise puhul mälestusese—raamat.

Klassijuhataja Lepasaar rääkis heast mälestusest, mille lõpetajad jätaavad koolile suure kivitaimla rajamisega.

Kuuenda klassi õpilaste nimel soovis lõpetajaile õnne Liivi Post.

Seejärel võtsid sõna kolhooside esimehed või esindajad.

Lõpetajatele soovis õnne ja pöördus nende poole lühikese kõnega veel lastevanemate komitee esimees P. Lepasaar.

Varsti paluti kõiki istuda ühisesse pidulauda.

Pillihelide saatel algasid tantsud ja naljad. Üha rohkem ja rohkem tantsupaare keerles põrandal.

Kauaks jääb meelde kaunis lõpuõhtu ja viimased päevad Are 7-klassilises koolis. Me ei unusta kunagi oma endisi õpetajaid ja kooli.

Ü. KANGUR,
Are 7-klassilise kooli lõpetaja

7. juunil 1957. aastal lõpetasid 17 noort Are kooli: Tiiu Andresson, Ants Annusver, Elle Enn, Ülo Kangur, Mare Krimm (Rootalu), Peet Laube, Tiit Lepasaar, Tiiu Matsalu, Arnold Prints, Raivo Reinsalu, Aimi Saar, Mihkel Steinberg, Aade Suurorg, Jaan Tilk, Jüri Tilk, Eevi Toome, Enn Vaarmann.

Hea lugeja, sirvime nüüd koos Sinuga Eesti Rahvusraamatukogus tollase Pärnu-Jaagupi rajooni ajalehe 'Töösangar' artiklit, mille kirjutas 14-aastane poiss Ülo.

Suurmõrvar Stalin oli just mõne aasta eest surnud, kuid silme ees olid veel tema kildkonna sigadused. Näiteks ka minu raudteelasest isa mürgitamine otse haiglas 1948. aastal enne Eesti suurküüditamist Meelde jäid möödasõitvad küüditatute autod karjuvate inimestega 1948. aasta märtsis Pärnu- Tallinna maanteel...

!1954. aastal suri ka ema, kes püüdis kohalikus kolhoosis insuldini rabades mind ja kaht venda toita. Onu Hendrik võttis mind oma perre ja minu koolitee pikenes 3-lt kilomeetrilt 4-ni. Veel kaugemal elavad õpilased elasid koolimaja internaadis. Ilmselt andis pikk koolitee sportliku karastuse kogu eluks. Autosid liikus sel ajal väga vähe.

Are koolis oli tol ajal elektrivalgus, kuid kodus õppisime petrooliumilambi valgel. Kuid mitte enam põleva peerutulega nagu Are kooli algusaastatel.

Muidugi ei saanud kirjutada ja küsida: miks algkooli õpikud algasid 1951... 1953. aastatel ühte moodi Stalini- Lenini piltidega, miks sõjaväelased liiguvad pidevalt metsavendi püüdes.

Sageli uuriti võõraste onude kohta ka meilt. Aga tulemusteta: naabertalus elanud Juhan Selling tuli kuuekümnendatel ise metsast välja ja abiellus meie algklasside klassijuhataja Magda Andla (Selling) -iga.

Kirjutada ei saanud ka sellest et pidevalt kuulasime salaja Ameerika hääle saateid. Infot oli piisavalt et mitte tahta pioneeriks ja komsomoliks astuda ...

1. Klass 1950.

Vähehaaval muutus õhkkond vabamaks: Nõukogude Liidus algas nn Hruštšovi sula periood. Muidugi oli suur osa meie kasvatamisel kooli direktoril Edur Rooselul, 5...7. klassi

Minu kodumaja koolikaaslastega ja naabrimaja.

juhatajal Salme Lepasaarel, kes korraldas meile ekskursioonid Lõuna- ja Põhja-Eestisse. Samuti õpetajatel Vaike Reemil, Erna Reeder (Kurm)il, Elli Mölder (Klementsov)-il, Ilmar Kapsil, Leili Põldsamil, Mai Hirvel jt.

Are vana kool võimsa hekiga.

Varajane ajalehetöö võimaldas mulle ekskursioonid Kihnu ja Moskvasse. Samuti korraldas ajalehe toimetaja hr. Allikivi mulle ühiselamu koha, mis võimaldas otse Are koolist asuda edasi õppima Tallinna.

7. klass 1957 koos õpetajatega..

Pärnumaa Are põhikooli tänapäevaga saab tutvuda veebil www.are.edu.ee

.....

Kangru postijaam, kus elasid koolikaaslased .

26. jaanuaril 2020 tähistas Are kool Edur Roosalu 120 sünniaastapäeva Tallinna Metsakalmistul. Edur Roosalu (1900... 1975) tutvustab end lastelaste soovil 2014 a ilmunud oma raamatus 'Terakesi mälestussalvest':

1) Minu elu on olnud kirju nagu värvilistest kildudest kokkupandud mosaiik. Mulle on määratud elada tormilise arengu ja murranguliste sündmuste ajajärgul, kus üks aasta võis olla rikkalikum kui varem terve sajand. Olen üle elanud 8 võimu (valitsust). (Ta sündis 25.01.1900.a).

2) Hommikul kella viie ajal kui löödi sisse meie korteri aken ja meid äratati, oli pool maja üleni leekides. Vingust uimasena pääsesime vaevalt tulesurmast. Maja püles maani maha. Kas süütamine või hooletus Pärnumaal Laiksaare koolis? Järgmisel päeval tungisid sakslased Eestisse. Sõda ja Saksa aeg tuli vastu võtta peavarjuta ja paljaks põlenuna.

3) Ares oli loomalaudas suur kast. Selle vahel oli kitsas käik, kust pääses tahapoole lehma juurde. Siia redelit lakkaminekuks paigutada ei mahtunud. Tavaliselt ronisin kasti pealt üles lakka heinu tooma. Ühel õhtul läksime naisega loomi talitama. Naine lüpsis lehma, mina ronisin lakka. Üleval laka äärel läksid käed lahti ja kukkusin alla, selg ees sellesse kitsasse vahesse. Kukkumise hoog oli nii suur et müts lendas üles lakka. Aga all tundsin et juuksed puudutasid teravat seasulu serva. Kui oleksin kuklaga kukkunud sulu servale... surm! Õnneks kukkusin ainult sääreluu katki.

Selline mees oli praeguse Raplamaa Taga-Põlliku metsakülalt pärit Edur Roosalu, kes kirjutab oma suurest maapoisi unistusest saada kooliõpetajaks. Tema unistus täitus 1927. aastal kui ta lõpetas Tallinna Pedagoogilise Seminari. Selles omandatu oli väga mitmekülgne, Õpetajast kasvatati küla kultuurielu juhti, kes pidi olema 'maa sool', nagu seda rõhutas Ernst Peterson-Särgava.

Edur Roosalu töötas aastatel 1948... 1960 Pärnu-Jaagupi rajooni Are 7-kl kooli juhatajana, koos lauluõpetajast abikaasa Sirjega. Üle mitme tuhande tema õpilase, nende hulgas allakirjutanu, ei teadnud eelöeldust midagi. Sest oli küüditamisejärgne 'vaikiv ajastu' suurröövel Stalini võimu all. Elu aitas sees hoida vaid minimaalne 0,15... 0,6 hektarit põllumaad ja oma siga ning lehm. Vaba vaimu hoidis ülal ainult 'Ameerika hääle' ja 'Vaba Euroopa' raadiosaated, mida salaja kuulasime. Ja muidugi metsavennad, keda NKVD pidevalt otsis. Nikita Hrustsovi ajal muutus olukord veidi vabamaks.

Are kooli spordiväljakul 1956.

Tänu koolijuhile toimusid siiski regulaarsed laulutunnid, spordivõistlused, vanemate klasside õpilaste kabe- ja malevõistlused. Are koolis polnud pioneeriorganisatsiooni, palju töötasime kooliaias, rohisime kolhoosi- ja sovhoosipõldudel. Polnud mingit koolibussi, hea kui paar korda aastas saime hobuvankri või ree peale. Igal aastal esinesid õpilased kooli nääripeol. Näiteks 1956. aastal juhatas Edur Roosalu õpilaste mandoliiniorkestrit.

Are kooli õpilane Ülo Eesti parimate koolinoortega Moskvast 1956.

.....
Arest läksid meie armastatud koolijuht ja lauluõpetaja Sirje 1960.a pensionile ja ehitasid Tallinna Piritale koos poegade ja tütreaga oma uue kodu. 1975. aastast puhkab Edur Roosalu Tallinna Metsakalmistul, kabeli ja Soomepoiste lähedal. Meie kõigi poolt asetasi lilled Are kooli direktor Anneli Uibu ja huvijuht Karmen Leppoja ning allakirjutanu armastatud koolijuhhi 120. sünniaastapäeval tema pere haudadele.

Kooliõde Thea Mai Tilger (Lippu) emaga.

Minu vanavanemad (esireas) hooldajad Hendrik- Salme, onu Jaan, vanemad 1934.

Autor Salme ja Hendrik Kleiniga 1960.

Tervitan oma klassiõdesid ja –vendi ning kõiki Are kooli kunagisi õpilasi. Ja neid on kogunenud alates 1829. aastast väga palju.

Ülo Kangur, Are kooli 1957. a vilistlane.